

Stichting Rijdende school

Protocol sociale veiligheid

“Een fijne schooltijd begint bij jezelf”

PROTOCOL SOCIALE VEILIGHEID

“Een fijne schooltijd begint bij jezelf.”

Voorwoord

Veiligheid en geborgenheid zijn basisvoorwaarden voor kinderen om tot ontplooiing te komen. Veiligheid betekent bij ons ook “duidelijkheid”. We hebben duidelijke regels en durven duidelijk te zijn naar elkaar, we geven aan wat we wel en niet fijn vinden.

Wij willen de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten * willen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettige werksfeer in de groep.

In veruit de meeste gevallen lukt dit door (on)geschreven regels van het “hoe gaan we met elkaar om” aan te bieden en deze te onderhouden. Soms is het echter nodig om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Hiervoor is de uiltjesboom ontwikkeld die in elke Rijdende School aanwezig is.

Eén van die regels is dat kinderen met respect en op een vriendelijke manier met elkaar om gaan. Dat zo iets niet vanzelfsprekend gebeurt geeft aan, dat we het de kinderen moeten leren.

Dit gebeurt mede met behulp van onze methode voor sociaal-emotionele vorming **Kinderen en...**

Om te weten hoe men in voorkomende gevallen dient te handelen, zijn de volgende protocollen opgesteld:

- 1: Protocol pesten, cyberpesten en discriminatie
- 2: Protocol fysiek, verbaal en psychisch geweld en agressie
- 3: Protocol vernielingen
- 4: Protocol seksuele intimidatie
- 5: Protocol time-out, schorsing en verwijdering
- 6: Belangrijke adressen, telefoonnummers, websites en bijlagen

* waar leerkracht staat bedoelen we ook onderwijsassistenten en stagiaires

1. Protocol pesten, cyberpesten en discriminatie

Inleiding

'Pesten' komt helaas op elke school voor. Dit heeft een grote impact op de betrokkenen en dit is onacceptabel. Via eenduidig en krachtig optreden willen we dit pestgedrag aanpakken en tegengaan. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over hoe we omgaan met leerlingen die zich regelmatig niet aan de regels en afspraken houden.

Dit betekent dat wij als school pesten en discriminatie als ongewenst gedrag moeten beschouwen en bereid moeten zijn alles in het werk te stellen om pestgedrag aan te pakken. Wij beschouwen discriminatie als een vorm van pesten. Bij pestgedrag gaat het immers niet om een zaak, maar om het beschadigen van een persoon.

We spreken van pestgedrag als een kind zich ongelukkig voelt, omdat hij/zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij echt pestgedrag zien we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen. De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn dus het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

Plagen: gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft een pedagogische waarde, is onschuldig, er zijn wisselende tegenpartijen, één tegen één.

Pesten: gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt kinderen in een bepaalde rol, het is vaak hetzelfde slachtoffer, er zijn kwetsende bedoelingen. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

Pestgedrag kan zowel verbaal als fysiek plaats vinden. Het kan zich ook voordoen door intimidatie; door isolatie van een kind of door stelen of vernielen van bezittingen van het slachtoffer, of door cyberpesten.

Voor een structurele aanpak in algemene zin zijn bepaalde voorwaarden noodzakelijk:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
- De SRS zal al het mogelijke doen om het pestprobleem te voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten desondanks toch optreedt, moeten leerkrachten pestgedrag herkennen en signaleren.
- Vervolgens moeten leerkrachten duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- Wanneer een geval van pestgedrag, ondanks de inspanningen, niet op korte termijn verdwijnt, moet de school beschikken over een directe aanpak waardoor het probleem grondig aangepakt wordt, een stappenplan.
- Weigert de leerkracht het probleem aan te pakken, gebeurt dit op onjuiste wijze of heeft de aanpak geen resultaat, dan is inschakeling van de anti-pestcoördinator nodig. Deze onderzoekt, op verzoek van de ouder(s) van het gepeste kind, de klacht en adviseert de directie en de betrokken leerkracht over de te nemen maatregelen.

Stappenplan: ruzies en pestgedrag

Stap 1:

Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en elkaar plagen of pesten proberen zij er eerst zelf uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat één van de betrokken leerlingen er niet uitkomt legt hij of zij het probleem aan de leerkracht voorleggen.

De leerkracht heeft een gesprek met de pester en de gepeste leerling. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden o.a.: **“Kinderen en ... ingrijpende situaties/pesten.”** Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Indien er na dit gesprek, sprake is van herhaald pestgedrag op deze kermis/circus, plaatst de leerkracht bij alle betrokken leerlingen een verslagje in het LVS logboek.

Daarnaast worden de consulent en anti-pestcoördinator op de hoogte gebracht. Indien wenselijk of als de situatie escaleert gaat de leerkracht na overleg met de consulent in gesprek met ouders en/of leerling.

Stap 3:

Indien er sprake is van herhaald pestgedrag op de volgende kermis/circus worden de volgende maatregelen genomen:

a. De ouders van de pester worden samen met de pester, na overleg met de consulent, door de leerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. De afspraken met de pester worden duidelijk doorgesproken en vastgelegd in een verslag. Dit verslag komt ook in het logboek, didactisch overzicht en leerlingendossier.

De ouders en de anti-pestcoördinator krijgen een kopie van dit verslag. Ook de opgelegde sancties worden daarin vermeld. Gedacht kan worden aan:

- Een boekje lezen over pesten
- Het schrijven van een excuusbrief aan het slachtoffer
- Uitsluiting van bepaalde situaties, die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag: buiten spelen, overblijven, excursies e.d.
- pestcontract laten tekenen

In het verslag wordt tevens een afspraak opgenomen voor een (telefonisch) vervolggelsgesprek met de ouders.

b. De ouders van het gepeste kind worden op de hoogte gesteld van het feit dat er afspraken met de pester zijn gemaakt.

c. Directie en het team worden eveneens op de hoogte gesteld van het pestgedrag, zodat iedereen alert kan reageren.

Stap 4:

Als het probleem zich blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directie. Deze roept de ouders van de pester op voor een gesprek samen met de leerkracht en evt. met de anti-pestcoördinator en indien mogelijk de consulent.

Het gesprek wordt vastgelegd. Ouders kunnen worden geadviseerd om extra hulp in te schakelen (bijv. Sociaal Wijkteam).

Tevens worden de ouders op de hoogte gesteld van de maatregelen, die genomen gaan worden als het pestgedrag niet stopt, gedacht kan worden aan: een time-out, schorsing en verwijdering.

Ook wordt er een datum vastgelegd voor een vervolggesprek.

De consulent informeert de winterschouler van de betreffende leerling.

Het team wordt in kennis gesteld om alert te kunnen reageren.

Stap 5:

Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken kan de directie overgaan tot bijzondere maatregelen: het isoleren van de pester, een time-out, schorsing of verwijdering. Indien gebruik wordt gemaakt van een van deze bijzondere maatregelen, wordt bekeken of het wenselijk is om alle ouders te informeren over het pestprobleem en de genomen maatregelen.

Begeleiding en adviezen

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol en het is verstandig om de gepeste leerling te betrekken in de keuzes die gemaakt worden.

De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat het ongewenste gedrag niet geaccepteerd wordt. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt met de pester en zijn ouders en spreekt ook met de zwijgende middengroep en de meelopers.

Begeleiding van de gepeste leerling

De begeleiding van de gepeste leerling is van groot belang. De leerling kan zich eenzaam en slachtoffer voelen en heeft recht op zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuw pestgedrag moet ook gekeken worden naar het verwerken van de ervaringen. Dit kán o.a. gebeuren door:

- Gesprekken met de leerkracht. Medeleven tonen en luisteren, hoe en door wie wordt er gepest. Naast incidentele momenten kunnen ook vaste gesprekken worden gepland.
- Nagaan hoe de leerling reageert. Wat doet hij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of boos worden is vaak de reactie die de pester wil zien, laat de gepeste leerling zien dat je ook op andere manieren kunt reageren op pestgedrag.
- Samen zoeken naar oplossingen, welke oplossing wil de leerling zelf.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en met de ouders van de pester.
- Schriftelijke verwerking door de leerling. De leerling krijgt de beschikking over een "verwerkingsschriftje", dat op elk gekozen tijdstip door de leerling kan worden ingevuld onder en buiten schooltijd.
- De gepeste leerling niet overmatig beschermen, hierdoor plaats je de leerling juist in een uitzonderlijke positie waardoor het pesten zelfs kan toenemen.

Begeleiding aan de pester

De pesters hebben ook recht op hulp. Die hulp kan o.a. bestaan uit:

- Een gesprek waarin gezocht wordt naar de reden/oorzaak van het ruzie maken of pestgedrag.
 - Een problematische thuissituatie, weinig aandacht van de ouders, slecht voorbeeld van de ouders of andere volwassenen
 - Lichamelijke bestraffing
 - Zelf gepest zijn
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt

- Voortdurend met elkaar de competitie aan moeten gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- Ouders corrigeren agressief gedrag niet
- Een gesprek waarin wordt aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op school en welk gedrag gewenst is.
- Het in laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Je de pester excuses laat aanbieden
- Je in laat zien welke leuke en sterke kanten de gepeste heeft.
- De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leer je beheersen, de “stop-eerst-nadenken” houding, of andere manier van gedrag aanleren.
- Zoeken van een sport of club, waarin de leerling kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Leren dat pesten “not done” is op onze school, wij houden ons aan deze regel, belonen als de regels nageleefd worden, straffen als er wordt gepest
- Inschakelen externe hulp zoals SOVA trainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD

Begeleiding van de zwijgende meerderheid en de meelopers

Als de groep eenmaal in beweging is gebracht hebben de pesters veel minder te vertellen. Zowel ouders als leerkracht kunnen dit doen door de kinderen te laten praten over hun rol. Hierbij kunnen de aanwezige methoden een grote rol spelen.

Begeleiding van de ouders

Voor de ouders van *het gepeste kind* is het van belang dat de SRS ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:

- Pesten op school kun je het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Als je kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, vraag om extra toezicht op het kermisterrein, op de woonwagenlocatie of op het circusterrein, regelmatig bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met je kind beschikbare dvd's over pesten (openbare bibliotheek).
- Als pesten niet op school gebeurt, maar daar buiten, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Als je van je kind er met niemand over mag praten, steun dan je kind, geef het achtergrondinformatie en maak je kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken. Voordat je dit belooft, is het raadzaam de school te vragen of ze dit probleem ook daadwerkelijk voorzichtig aanpakt.
- Beloon je kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport, zodat hij zich in een spel of motorische vaardigheid kan trainen en eventueel uitblinken.
- Wordt je kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig mag zijn.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met je kind. Doe dat niet op negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: 'Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?' Richtten op positieve momenten 'Wat was het leukste wat je hebt gedaan?'
- Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat je kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij je kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.

- Laat je kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining, te geven door GGZ of een andere instanties, zoals maatschappelijke wijkteams.
- Accepteer de situatie niet. Als de SRS niet voldoende wil meewerken, schakel dan een onafhankelijke vertrouwenspersoon in om aan de ongezonde situatie voor je kind een einde te maken.

Voor de ouders van *de pester* is het van groot belang dat zij op de hoogte worden gebracht van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten, dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont en dat daar iets aan gedaan moet worden, ook door hen. Verstrekken van (contact) gegevens over trainingen voor sociale vaardigheid is een mogelijkheid.

Adviezen aan ouders van pesters:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Maak je kind bewust en gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan je kind.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport.

Voor de ouders van *de zwijgende middengroep* en *de meelopers* moet er gelegenheid zijn om bij de leerkracht te kunnen melden wanneer zij signaleren opvangen over een kind dat gepest wordt.

Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kinderen daarin ondersteunen en begeleiden.

Adviezen aan alle overige ouders

- Neem het probleem serieus: het kan ook jouw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Praat met je kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Geef af en toe informatie over pesten: wie doen het, wat doen zij en waarom? Corrigeer je kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer je kind voor anderen op te komen.

Begeleiding van de leerkracht

Ook de leerkracht kan hulp gebruiken. Gedacht kan worden aan het verstrekken van goede scholing en achtergrondinformatie, wat betreft signaleren, oorzaken, gevolgen van pestgedrag en concrete aanpakmogelijkheden.

Daarnaast moet er gelegenheid zijn voor de leerkracht om met derden hierover van gedachten te kunnen wisselen, te denken valt aan de anti-pestcoördinator, IB-er, directie of een externe instantie.

Cyberpesten

Inleiding:

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten.

Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen via sociale media, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken enz. Niet al deze vormen komen voor op de basisschool maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden.

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten.

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis veelvuldig gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. Oftewel de gevaren die internet en sociale media met zich mee kan brengen.

Signalen betreffende cyberpesten nemen we daarom altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

Stappenplan Cyberpesten

Stap 1:

Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- Deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat.
- Door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om deze op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Op de Rijdende School is het niet toegestaan gebruik te maken van websites als Facebook, Instagram of het bekijken van whatsapp/mail. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is

Stap 2:

Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt.

Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.
- De leerkracht vertelt ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.
- De leerkracht kan de ouders/verzorgers voor meer informatie verwijzen naar hulpinstanties en informatiepagina's op internet (zie hoofdstuk 7)

Stap 3:

We sluiten af wanneer de ouders/verzorgers op de hoogte zijn gebracht en wanneer het pestgedrag ook daadwerkelijk is gestopt. Het is belangrijk om de leerlingen te blijven volgen en goed op te letten of het digitale pesten daadwerkelijk is gestopt.

Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige omgeving. Wanneer dit niet het geval is zal de leerling waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

2. Protocol fysiek, verbaal en psychisch geweld en agressie

Inleiding

Uitgangspunt is dat rondom de school/op de woonwagenlocatie/op het kermis- of circusterrein en binnen de schooldeuren iedere vorm van verbaal en fysiek geweld/agressie en seksuele intimidatie, door ouders, leerkracht, leerlingen, vrijwilligers, stagiaires en anderen niet getolereerd wordt. Hieronder wordt tevens verstaan aanhoudend pesten, diefstal, vernielingen, vuurwerkbezit en/of wapenbezit. Bij ons geldt dus: "zero tolerance"

Geweld, agressie door leerkracht richting leerling:

Fysiek geweld als straf wordt niet getolereerd. Mocht het toch voorkomen dat een leerkracht bijvoorbeeld op grond van een emotionele reactie een leerling een corrigerende tik geeft o.i.d., dan deelt de leerkracht dit onmiddellijk mee aan de directie. Verder neemt de leerkracht in overleg met de directie zo snel mogelijk contact op met de ouders om het gebeurde te melden en uit te leggen. Als de ouders een klacht indienen bij de directie wordt een gesprek geregeld met de ouders. De directie houdt van elk voorval een dossier bij. Let wel: ondanks het feit dat valt uit te leggen dat er sprake was van een emotionele reactie, houden de ouders het recht aangifte te doen bij de politie en gebruik te maken van de officiële klachtenprocedure.

Stappenplan: fysiek, verbaal en psychisch geweld en agressie door een personeelslid

Stap 1:

- De leerling meldt, middels zijn of haar ouders, het incident bij de directie. De consulent wordt door de directie op de hoogte gesteld.
- De leerkracht wordt onmiddellijk door de directie uitgenodigd voor een gesprek.
- De ernst van het voorval wordt door de directie gewogen en besproken met betrokkenen.

Stap 2:

- In geval van daadwerkelijk fysiek geweld wordt door de directie bepaald of, en zo ja, welke ordemaatregelen er genomen worden.
- De directie houdt van elk voorval een dossier bij. Zij kan van haar bevoegdheid gebruik maken een schorsingsmaatregel op te leggen
- Ten slotte wordt medegedeeld dat er een brief volgt met daarin de sanctie. In die brief wordt ook melding gemaakt van mogelijke rechtspositionele maatregelen, bijvoorbeeld waarschuwing of schorsing.

Stap 3:

- In geval van herhaling van bedreiging door de leerkracht, wordt door de directie bepaald of, en zo ja welke, rechtspositionele maatregelen genomen worden.

Geweld, agressie door ouders of leerling richting leerkracht:

Gebruik van geweld, verbaal en non-verbaal is niet toegestaan en een klacht of een hulpvraag daarover wordt altijd serieus genomen.

Dit uitgangspunt moet de leerkracht voldoende vertrouwen geven om een bedreigende situatie te melden aan de directie en zijn/haar collega's. Hij/zij maakt deel uit van het team en mag verwachten dat de collega's hem/haar zullen steunen in een moeilijke situatie.

Stap 1:

A. Bedreigende situatie welke door de leerkracht ook als zodanig ervaren wordt

- De betrokken leerkracht meldt het gebruik van geweld aan de directie.
- Er wordt ter plekke zo snel mogelijk persoonlijke ondersteuning geboden, bij voorkeur door de directie of diens plaatsvervanger en een collega. De ernst van het voorval wordt gewogen en besproken met betrokkenen.
- De betrokkene wordt begeleid naar huis en de zorg van psychische hulpverlening of bureau slachtofferhulp wordt aangeboden of sociaal wijkteam.
- De lessen worden die dag gestaakt en de ouders worden geïnformeerd over het voorval.
- De directie laat zich informeren door de betrokken ouder(s).
- De directie bepaalt in overleg met de betrokken leerkracht de te nemen stappen:
 - bemiddelingsgesprek tussen leerkracht en ouder o.l.v. de directie
 - en/of melding doen bij de politie,
 - en/of aangifte doen bij de politie.
- De directie meldt de agressor dat er een brief volgt waarin de sancties worden meegedeeld.
- De collega's worden zo snel mogelijk geïnformeerd over het voorval en verstrekken deze informatie aan ouders en kinderen (voor zover daar naar gevraagd wordt).
- Er wordt in overleg met de betrokken leerkracht een traject in gang gezet dat moet leiden tot een goede werksituatie.

B. Bedreigende situatie welke door de collega wordt herkend, maar niet persoonlijk ervaren wordt.

- De betrokken leerkracht meldt het voorval aan de directie
- De directie biedt de hulp aan waar betrokkene behoefte aan heeft.
- De directie bepaalt in overleg met de betrokken leerkracht de te nemen stappen:
 - de directie spreekt met de betrokken ouder,
 - een bemiddelingsgesprek tussen leerkracht en ouder onder leiding van de directie
 - en/of melding doen bij de politie,
 - en/of aangifte doen bij de politie.
- De collega's worden geïnformeerd over het voorval.

Stap 2:

- In geval van herhaling wordt door de directie bepaalt of, en zo ja welke maatregelen er genomen gaan worden.
- De directie beoordeelt of er een gesprek met de desbetreffende ouder(s) e.d. dient plaats te vinden.
- De directie zal in geval van wetsovertreding altijd aangifte doen bij de politie.

Ernstige situatie waar de pers bij betrokken wordt

- De directie of diens plaatsvervanger is woordvoerder van de organisatie en de overige personeelsleden verwijzen journalisten naar haar door.
- De directie stelt de Raad van Toezicht zo snel mogelijk op de hoogte.
- Er wordt een crisisteam gevormd door de directie, een leerkracht uit de MR en een lid uit de Raad van Toezicht.
- Het crisisteam laat zich zo nodig ondersteunen door extern deskundigen.

3. Protocol vernielingen

Inleiding

“We gaan zorgvuldig om met de spullen in en om de school”.

Aan de hand van de afsprakenslang is de kinderen aangeleerd dat ze zorgvuldig om moeten gaan met de spullen van elkaar, van school en van zichzelf.

We willen vernielingen voorkomen door middel van:

- Het hanteren van bovenstaande regel. Deze regel staat op onze afsprakenslang die in elke school hangt/aanwezig is.
- Gebruik maken van lessen uit de methode: “**Kinderen en...**”
- Goed voorbeeld van de leerkracht: rolmodel.
- Tijdens de algemene ouderavonden wordt aan ouders verteld dat kinderen respectvol met spullen van school, van elkaar en van zichzelf omgaan.

Stappenplan: Vernielingen

Stap 1:

- Elke vorm van vernieling wordt serieus genomen. De leerling wordt erop aangesproken door de leerkracht. Info komt in het logboek.

Stap 2:

- Bij herhaald voorkomen van dit gedrag wordt contact opgenomen met de ouders. Samen met de ouders wordt bekeken wat de consequenties van dit gedrag voor de leerling zal zijn. (Dit kan financieel zijn, excuus, gebaar maken door bijv. samen te werken, hulp te bieden). De afspraken worden genoteerd in het logboek/didactisch overzicht informatie reisseizoen.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen grote en kleine vernielingen.
- Bij grote schade aan de school wordt aangifte gedaan bij de politie en wordt de schade verhaald op de dader(s).
- Bij schade aan bezittingen van leerlingen worden de ouders van de gedupeerde leerling geadviseerd om contact op te nemen met de ouders van de leerling die de schade heeft toegebracht en om onderling tot een oplossing te komen (evt. verzekering inschakelen).

Stap 3:

- Indien vernielingen zich herhaaldelijk blijven voordoen, wordt het protocol time-out, schorsing, verwijdering in werking gesteld (zie 6)

4. Protocol seksuele intimidatie

Inleiding

Seksuele intimidatie is ongewenste seksueel getinte aandacht, die tot uiting komt in verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag. Dit gedrag wordt door degene, die het ondergaat als ongewenst en onplezierig ervaren.

Seksueel intimiderend gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn. Bij seksueel misbruik kan ook sprake zijn van ontucht, aanranding of verkrachting; delicten die onder het wetboek van strafrecht vallen.

- De leerkracht onthoudt zich van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen en toespelingen naar de leerlingen toe
- De leerkracht ziet er op toe, dat bovenstaande niet gebezigd wordt tussen leerlingen onderling
- De leerkracht onthoudt zich van seksistisch getinte gedragingen of gedragingen, die door de leerlingen en/of anderen bij de school betrokkenen als zodanig kunnen worden ervaren en ziet er tevens op toe, dat dergelijke gedragingen niet voorkomen tussen leerlingen onderling
- Het personeel draagt er zorg voor dat binnen de school geen seksueel getinte affiches, tekeningen e.d. in bladen, schoolkrant of lokalen getoond worden, die kwetsend kunnen zijn voor een bepaalde sekse
- Al het personeel heeft een meldingsplicht
- Wanneer een leerling na schooltijd op school gehouden wordt, worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht
- Jongens en meisjes worden bij het bewegingsonderwijs daar waar mogelijk gescheiden bij het aan- en uitkleden.
De leerkracht betreedt de kleedruimte na een vooraf gegeven teken. Dit is uiteraard van toepassing als de situatie het vereist, dat mannelijke begeleiding de ruimtes van de meisjes binnen gaat en als vrouwelijke begeleiders de ruimtes van de jongens binnen gaan. Op deze manier wordt rekening gehouden met het zich ontwikkelende schaamtegevoel bij de kinderen
- Wanneer er hulp geboden moet worden bij ongevallen of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt de nadrukkelijke wens van het kind gerespecteerd

Stappenplan seksuele intimidatie

Stap 1:

- Bij (verbale) seksuele intimidatie van leerlingen onderling wordt de betreffende leerling daarop aangesproken en wordt duidelijk gemaakt dat het gedrag niet getolereerd wordt.

Stap 2:

- Bij herhaling worden de ouders van zowel slachtoffer als dader op de hoogte gebracht.
- De leerkracht heeft overleg met consulent en vult logboek en didactisch overzicht informatie reisseizoen aan.

Stap 3:

- Bij ernstige (fysieke) seksuele intimidatie óf bij herhaling worden de ouders van de dader uitgenodigd voor een gesprek met de directie en indien mogelijk met consulent.
- Indien het noodzakelijk is treedt het protocol time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen in werking.
- Er wordt aangifte gedaan bij de politie.
- Er worden hulpverleners ingeschakeld voor dader en slachtoffer.

Bij een vermoeden van seksuele intimidatie, machtsmisbruik door een **personeelslid** wordt altijd de klachtenprocedure gevolgd die geldt voor alle personeelsleden van de Stichting Rijdende School, die door de directie is vastgesteld.

5. Grensoverschrijdend gedrag in de klas

Inleiding

'Grenstoetsend gedrag' laat zich uitleggen als 'Kijken hoever je kunt gaan. Kinderen zijn continu bezig met het testen van grenzen, het hoort bij hun ontwikkeling.' Dit gedrag laat zich binnen het 'dagelijkse pedagogisch repertoire' van een leerkracht begrenzen. Preventief leerkracht handelen is hier belangrijk. Wat een leerkracht kan doen als hij/zij met dit gedrag te maken krijgt, beschrijven we in onze *afspraken reisseizoen*.

Gedragsregels kunnen door leerlingen zodanig worden overtreden dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Dit is gedrag waarbij de veiligheid en het gevoel van veiligheid binnen de schoolomgeving wordt aangetast en waarbij ingrijpende correctieve maatregelen noodzakelijk zijn (waaronder time-out, verwijdering, schorsing, zie hoofdstuk 6). Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we:

- Al dan niet met aanleiding (extreem) fysiek geweld gebruiken naar anderen,
- Niet meer voor rede vatbaar zijn
- In redelijkheid niet meer kunnen luisteren naar zijn/haar meerdere op school.

Wanneer leerlingen zich schuldig maken aan grensoverschrijdend gedrag kunnen er op de Rijdende School drie maatregelen getroffen worden:

- Time-out
- Schorsing
- Verwijdering

Deze maatregelen worden in dit protocol in hoofdstuk 6 nader beschreven. Een beslissing tot time-out, schorsing of verwijdering moet met uiterste zorgvuldigheid worden genomen.

'Werkweigering' en 'brutaal/beledigend gedrag' vallen in principe binnen de categorie grenstoetsend gedrag. Pas wanneer de maatregelen van de leerkracht niet het gewenste effect hebben, of de veiligheid en het gevoel van veiligheid binnen de schoolomgeving wordt aangetast, volgen we de stappen uit dit protocol SV (hoofdstuk 6).

6. Protocol time-out, schorsing en verwijdering

Aanpak en sancties bij grensoverschrijdend gedrag in de klas:

Time –out

- Wanneer een leerling grensoverschrijdend gedrag toont, leidt dit met onmiddellijke ingang tot een time-out. Er volgt een overleg met IB-er/directie en consulent.
- De directie meldt de time-out telefonisch aan de ouders/verzorgers en verzoekt hen per direct hun kind van school te halen. In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd. De time-out maatregel kan maximaal met 1 dag worden verlengd.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en de directie aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders getekend en toegevoegd aan het leerlingendossier.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag. (directie, inspectie, leerplichtambtenaar)
- Bij een derde en volgende incident wordt dezelfde werkwijze gevolgd zoals beschreven onder het tweede incident. De directie beslist over een tweede time-out.

Wanneer er een time-out ingezet wordt, worden de lesmaterialen van de leerling ingepakt in zijn/haar koffer en deze meegegeven naar huis. Er wordt van de leerling verwacht dat hij/zij het geplande werk, volgens het dagprogramma, thuis afmaakt.

Toezicht en ondersteuning bij afstandsonderwijs als consequentie bij verwijderen uit klas
Afstandsonderwijs zal niet als straf gegeven worden!

Wanneer een leerling niet langer in de klas kan en mag zijn tijdens een kermis, zal er een andere onderwijsvorm aangeboden moeten worden. Voor sommige leerlingen (deze zijn bekend) kan een vorm van afstandsonderwijs worden ingezet. Afstandsonderwijs op zich is geen straf maar wel het apart verder werken in plaats van in de klas.

Hoe ziet dit er uit:

- De leerling zit thuis en is tussen 9.00 uur en 15.00 uur bezig met schoolwerk. Geheel zelfstandig. Er wordt gedurende deze tijd toezicht gehouden door ouders of online door een leerkracht die hier voor aangewezen is. **Dit moet vooraf met de planning besproken worden.**
- De aangewezen leerkracht zal alleen de leerling aan het werk zetten. Geen leuke/gezellige dag opstart. En checkt de leerling op een aantal momenten.
- Er zijn een aantal contactmomenten die de leerkracht bepaald. Tijdens deze momenten kan de leerring vragen stellen en de leerkracht de leerling controleren.
- De invulling van de dag wordt bekeken met ouders en de leerkracht op de lesplaats. De aangewezen leerkracht kan het werk klaarzetten.

Is een leerling niet aanwezig op de contactmomenten of is het werk niet gemaakt dan geeft de aangewezen leerkracht dit door aan de leerkracht op de lesplaats. Deze neemt contact op met de consulent, ouders en IB en kijkt naar andere opties.

Let op! Hier is het ten eerste van belang dat er een contactmoment is tussen de leerkracht op de lesplaats en de leerling, ook al is de leerling niet meer welkom op school. Dit om de relatie tussen de leerkracht en de leerling niet verder te schaden.

Wanneer de leerling (tijdens een lesplaats) weer terugkeert in de groep, wordt er voorafgaand een gesprek gevoerd tussen leerkracht – leerling – ouders – directie/IB/Beleidsmedewerker onderwijskwaliteit.

Schorsing

- Pas bij een volgend incident, of in het uitzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.
- Hierbij gelden de volgende voorwaarden: de directie wordt voorafgaand aan de schorsing, in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden (denk hierbij aan het geven van huiswerk).
- De schorsing bedraagt maximaal 5 schooldagen. De leerling dient daarna weer toegelaten te worden op school.
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek over de genomen maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden van de opvang van de leerling op school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers ondertekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan: de directie, directie winterschool, de ambtenaar leerplichtzaken en de inspectie onderwijs.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij de directie. Zij beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.
- Wanneer een leerling na schorsing wederom grensoverschrijdend gedrag toont, kan de directie de leerling van school verwijderen.

Let op! Hier is het ten eerste van belang dat er een contactmoment is tussen de leerkracht op de lesplaats en de leerling, ook al is de leerling niet meer welkom op school. Dit om de relatie tussen de leerkracht en de leerling niet verder te schaden.

Wanneer de leerling (tijdens een lesplaats) weer terugkeert in de groep, wordt er voorafgaand een gesprek gevoerd tussen leerkracht – leerling – ouders – directie/IB/Beleidsmedewerker onderwijskwaliteit.

Verwijdering

Bij het meermalen voordoen van een ernstig incident (waarbij een formele schorsing reeds heeft plaats gevonden) welke ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van de directie/inspectie en leerplichtambtenaar (bevoegd gezag).
- Voordat men een beslissing neemt, dient de directie de betrokken leerkracht te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat door de ouders wordt ondertekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar: directie winterschool, de ambtenaar leerplichtzaken en de inspectie van onderwijs.
- De directie informeert de ouders schriftelijk over het voornemen tot verwijdering,

waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.

- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen 6 weken een bezwaarschrift in te dienen. (Algemene Wet Bestuursrecht). De directie is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift. Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

NB: Indien de communicatie met de ouders niet meer open, opbouwend en constructief kan plaats vinden, wordt de communicatie gestaakt (cooling down) en uitgesteld naar een later moment. Wanneer er geen vertrouwen (de basis voor een open, opbouwend en constructieve communicatie) meer in de school is dan adviseert de directie de ouders/verzorgers een andere school te kiezen voor hun kind.

Hier eindigt dan de schoolloopbaan op de Rijdende School

Dit protocol sociale veiligheid heeft als doel:

“Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten, ouders, MR en de directie onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

Het is nooit te laat
om opnieuw te beginnen. Om
iets aardigs
tegen een ander te zeggen
in plaats van een scheldwoord. Om
een arm
om iemand heen te slaan in
plaats van hem
de grond in te trappen. Om
iemand
recht in de ogen te kijken
en te zeggen:
“zullen we weer vrienden zijn?”
Het is nooit te laat
om opnieuw te beginnen.
Om “sorry” te zeggen
en te laten zien dat je het meent. Om
elkaar een hand te geven
als je je vuisten hebt gebruikt om
met elkaar te vechten. Om een ruzie
bij te leggen
en alles eerlijk uit te praten.
Om je ongelijk toe te geven
en weer samen verder te gaan. Het is
nooit te laat
om opnieuw te beginnen.
Waarom dan niet nu?

6. Belangrijke adressen, telefoonnummers, websites en bijlagen

Anti-pestcoördinator SRS	Helga Kamp	06-52366702	helga@rijdendeschool.nl
Interne contactpersoon vertrouwenszaken SRS	Pim van den Akker	06-29044829	pim@rijdendeschool.nl
Externe vertrouwenspersonen	Annelies Spitz	06-33646887	anneliesspitz@vertrouwenswerk.nl
	Roy Ploegmakers	06-48088774	royploegmakers@vertrouwenswerk.nl
Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC)	Gebouw Woudstede Zwarte Woud 23524SJ Utrecht T: 030 - 280 95 90 E: info@onderwijsgeschillen.nl www.onderwijsgeschillen.nl		
Meldpunt Veilig Thuis	tel: 0800-2000 (gratis en 24/7 bereikbaar)		
www.113.nl	Stichting 113 Zelfmoordpreventie is de nationale organisatie voor preventie van suïcide. Je kunt met hen chatten en bellen. Met de Kindertelefoon kun je over alles praten. Je kunt met hen chatten en bellen. Je kunt met Chris chatten, mailen of bellen, wat er ook is. Boeken en spelletjes over pesten Wil je anoniem pesten melden? Dan kan dat op deze website. De stichting streeft naar een samenleving met meer respect en waarin iedereen zich bewust is van de oorzaken en gevolgen van pesten, agressie en [zinloos]geweld. Bureau Horizon ontwikkelt interactieve theaterworkshops voor jongeren tussen 8 en 18 jaar. Bij Helpwanted kun je via chat, mail of telefoon terecht voor advies bij online grensoverschrijdend gedrag. Op Meldknop.nl vind je informatie over en hulp bij internetproblemen. Je kunt met hen bellen, chatten of mailen.		
www.kindertelefoon.nl			
www.chrisvoorkom.nl/			
www.semmie.net			
www.pestenislaf.nl			
www.kidstegengeweld.nl			
www.pestendoetpijn.nl			
www.helpwanted.nl			
www.meldknop.nl			
Telefoonnummers:	0800-5010 (gratis voorheen de onderwijstelefoon) 0800-2828280 (pestweb)		

Incidenten-registratieformulier Stichting Rijdende School

Incidentmelding:

Datum van de melding: - - 20..

Naam van de melder van het incident:

Functie:

Gegevens van het incident:

Datum van het incident: - - 20..

Tijdstip van het incident:uur

Wie:

Naam betrokken leerkracht/medewerker:

Naam betrokken leerling(en):

Groep van de leerling(en): ...

Waar:

Binnen school, nl.:

Buiten school, nl.:

Wat:

☐ vernieling

☐ gestolen/verdwenen spullen

☐ lichamelijke agressie/bedreiging

☐ verbale agressie/bedreiging

☐ lastig gevallen

Korte beschrijving van het incident:

☐ betrokken bij ongeval

☐ discriminatie

☐ seksuele opmerkingen

☐ poging tot drugshandel

☐ anders, nl.

Afhandeling van het incident:

Verwerkt op: - - 20..

Door:

Contactpersoon :

De volgende personen/instanties zijn ingelicht:

☐ anti-pestcoördinator

☐ directie

☐ vertrouwenspersoon

☐ groepsleerkracht

☐ IB-er

☐ externe vertrouwenspersoon

☐ ouders/verzorgers

☐ politie

☐ brandweer

☐ anders, nl.

Volgende acties zijn ondernomen: